

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

वर्ष १३, अंक २८, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३६ कौला गा. त्रयोदशी वि. सं. २०७३ कार्तिक १२ गते शुक्रबार OCT. 2016 मूल्य रु. ५।-

अख्तियार प्रमुख कार्कीलाई तीन दलले किन सिफारिस गरे ?

काठमाडौँ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सांसद अनुराधा थापामगरले नेका, एमाले र माओवादीका केही नेताहरूलाई भ्रष्टाचारको आरोपमा पत्र काटेर अख्तियार प्रमुख लोकमानसिंह कार्कीले जेल हाल्न खोजेकैले उनीविरुद्ध महाभियोग प्रस्ताव संसदमा पेश भएको संयोग हो वा सुनियोजित हो भनी प्रश्न उठाउनुभएको छ ।

संसदमा पेश भएको कार्कीविरुद्धको महाभियोग प्रस्तावबारे सैद्धान्तिक छलफलमा विचार राख्दै सांसद थापामगरले तत्कालीन राजा महेन्द्रको हुकुम प्रमाङ्गी सरकारी जागिर आएको र तत्कालीन राजा महेन्द्रको हुकुम प्रमाङ्गी सरकारी जागिर खाएको र तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्रको प्रतिगामी सरकारको मुख्य सचिव भई जनआन्दोलन दबाएको कार्कीलाई नेका, एमाले र

माओवादीले अख्तियार प्रमुखमा किन सिफारिस गरे ? जनताले जवाफ माग्नुपर्ने विचार राख्नु भयो ।

उहाँले भारतकै दबाबमा तीन पार्टीका नेताले कार्कीलाई अख्तियार प्रमुखमा सिफारिस गरेको, सिफारिसपछि तीन दलका नेताहरू सिंहदरवारको अर्को बाटोबाट बाहिरिएको र राष्ट्रपति कार्यालय अगाडि कर्फ्यु लगाएर कार्कीलाई सपथग्रहण गराएको उल्लेख गर्नुभयो ।

सांसद थापामगरले निजी मेडिकल कलेजहरूमा भइरहेको अनियमितबारे संसदमा धेरै पटक उठे पनि महाभियोग प्रस्तावमा उल्लेख नभएको चर्चा गर्दै यसबारे पनि छलफल र छानबिन आवश्यक भएको बताउनुभयो ।

यसअघि कार्कीविरुद्धको महाभियोगमा प्रस्ताव संसदमा

प्रस्तुत गर्दै माओवादी-केन्द्रका सांसद महेन्द्रबहादुर शाहीले कार्कीले राज्यको कार्यकारी प्रमुखजस्तै गोप्य गुट तयार गरी आतङ्कित गर्ने काम गरेको र उनलाई अख्तियार प्रमुखजस्तो शक्तिले भ्रष्ट पारेको हुँदा प्रस्ताव राख्नुपरेको उल्लेख गर्नुभयो ।

एमालेका भानुभक्त ढकालले महाभियोग प्रस्तावलाई सत्ता पक्ष र विपक्षको प्रस्तावको रूपमा नभई साझा प्रस्तावको रूपमा अधि बढाउने विचार राख्दै समर्थनको लागि आग्रह गर्नु भयो ।

नेकाका बद्रिप्रसाद पाण्डेले संविधान संशोधन र स्थानीय तहको पुनःसंरचनासमेत सहमति गर्ने शर्तमा भ्रष्टाचारलाई निमित्त्यान्न पार्न महाभियोग प्रस्तावमा नेकाले समर्थन गर्ने बताउनुभयो ।

सांसदहरू गगन थापा,

रविन्द्र अधिकारी, सीपी मैनाली, मीना पुन, एकनाथ ढकाल, लक्ष्मण राजवंशी, रामहरि खतिवडा, यज्ञराज सुनुवार, योगेन्द्र तामाङ्गले प्रस्तावको समर्थनमा विचार राख्नुभयो भने सांसदहरू कुन्तीकुमारी शाही र जितेन्द्र देवले प्रस्तावबारे पार्टीले उपयुक्त निर्णय गर्ने बताउनुभयो ।

संसदको अर्को बैठक कार्तिक २५ गते दिउँसो २ बजे बस्ने गरी स्थगित गरियो ।

भाई टीकाको साइत ११:५२

काठमाडौँ । यस वर्षको भाई टीकाको उत्तम साइत कार्तिक १६ गते मंगलबार मध्याह्न ११ बजेर ५२ मिनेट जुरेको छ । नेपाल पञ्चाङ्ग निर्णायक समितिको सोमबारको बैठकले सो निर्णय गरेको समितिका अध्यक्ष प्रा.डा. रामचन्द्र गौतमले जानकारी दिए । 'यस वर्ष टीका लगाउन नहुने समय नभएकाले कार्तिक शुक्ल द्वितीयाका दिन दिनभरी टीका लगाउन सकिन्छ, साइत खोज्नेका लागि भने ११:५२ बजेको समय उत्तम छ', उनले भने ।

कार्तिक कृष्ण त्रयोदशीदेखि कार्तिक शुक्ल द्वितीयासम्म यमपञ्चक अर्थात् तिहार पर्व मनाइन्छ । यस वर्ष कार्तिक १२ गते शुक्रबार काग तिहार, १२ गते शनिबार कुकुर तिहार, १४ गते आइतबार लक्ष्मीपूजा, १५ गते सोमबार गोवर्द्धन पूजा, गाई पूजा र म्हपूजा र कार्तिक १६ गते भाईटीका परेको छ ।

मञ्जुश्री पार्कमा: विश्वशान्ति पूजा

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नपा वडा नं. १४ चोभार जलविनायक मञ्जुश्री पार्कमा यही कार्तिक १९ गते विश्व शान्ति पूजा कार्यक्रम हुने भएको छ ।

मञ्जुश्रीको प्रतिमा निर्माण गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको र सोबारे थप कार्यमा थप गति दिन विश्व शान्ति पूजा गर्न लागेको आयोजक संस्था जलविनायक सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष इन्द्र बहादुर

महर्जनले सहिदलाई बताए । कार्तिक १९ गते विहान ८ बजे विहान विद्वान बौद्ध गुरुहरूबाट शुभारम्भ गरिने पूजा कार्तिक २३ गते समापन हुनेछ ।

उपत्यकामा बस्ती बसाईको इतिहास बोकेको मञ्जुश्रीको प्रतिमा स्थापनाले जलविनायक क्षेत्र पर्यटकको लागि थप आकर्षणको केन्द्र बन्ने विश्वास गर्न सकिन्छ ।

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

कीर्तिपुरबाट मृगौला बेचबिखन होला होसियार ?

कीर्तिपुर । मृगौला जीवनको एक अभिन्न अंग हो । शरीरको अत्यन्तै महत्वपूर्ण अंग कानून बमोजिम बाहेक भिक्तन र बेचबिखन आदि गर्नु ठूलो अपराध हो ।

मृगौला बेच्ने मानिसको स्वास्थ्य बिग्रन गई जीवनभर पछुताउनु पर्ने हुन्छ भने यस्तो कार्यमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई कानून बमोजिम कैद र जरिवाना समेत हुन्छ । यस्तो जघन्य अपराधबाट आफू पनि बचौ र अरुलाई पनि बचाऔं भन्ने उद्देश्यले (पीपीआर) जन अधिकार संरक्षण मञ्ज (Pro-tection of People's Rights Nepal) ले मंगलबार कीर्तिपुर

नगरपालिकाको सभा कक्षमा एक कार्यक्रम राखेको थियो ।

पीपीआरका प्रमुख सतिश शर्माले कीर्तिपुर नगरपालिकाबाट मृगौलाको बेचबिखनमा सचेतना ल्याउन र सम्बन्धित वडामा कार्यरत कर्मचारीले स्वास्थ्यको नाममा सिफारिस गर्दा मृगौला बेचबिखन हुन सक्ने भएकोले सचेत हुन आग्रह गर्नुभयो ।

मृगौला बेचबिखन अपराधीहरूलाई ५ वर्ष कैद र ५ लाखसम्म जरिवाना संजाय दिने भनेतापनि गरिवी र आर्थिक अभावका कारण, ज्ञान र शिक्षाको अभाव, समुन्नत जीवन निर्वाहको सपनाले

लुकीछिपी मृगौला बेचबिखन भैरहेको जानकारी पनि वहाँले दिनुभयो ।

काठमाडौँ जिल्ला विकास समिति स्वास्थ्य तथ्य सामाजिक अधिकृत दीपक राज विष्टले कार्यक्रमको

उद्देश्यबारे बोल्नुभएको थियो ।

कीर्तिपुर नपाका कार्यकारी अधिकृत सुमन कुमार कार्कीको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा अनुज प्रधानले संचालन गर्नुभएको थियो ।

उत्कृष्ट समूह, मण्डला र स्वागत गेटलाई पुरस्कृत गरिने

पाँगा । नेपाल सम्बत् १९३७ नयाँ वर्षको दिनमा न्यालीमा सहभागी मध्येका एक समूहलाई उत्कृष्ट घोषणा गरी सम्मानका साथ पुरस्कृत गरिने भएको छ ।

यसवर्ष विष्णुदेवी महिला समूहद्वारा पाँगामा आयोजना गरिने शुभकामना शुभप्रभातमा वडा नं. ९ नम्ब्रवा टोलका पुरुष र महिला गरी २ जनालाई ज्येष्ठ नागरिक सम्मान गरिने पनि कार्यक्रम रहेको छ ।

यसवर्ष उत्कृष्ट मण्डला एक, उत्कृष्ट स्वागत गेट एकलाई

पुरस्कृत गरिनेछ ।

विगतमा तृतीय सम्मको पुरस्कारको व्यवस्था गरेको थियो । उत्कृष्ट समूह, मण्डला र गेट छनौट पाँगा क्षेत्रका ५ जना व्यक्तित्वहरूलाई निर्णायक मण्डलामा मनोनयन गरिएको छ ।

निर्णायक मण्डलमा पाँगा देउखेलबाट गोविन्द महर्जन, भुजिन्दबाट रमेशमान महर्जन, सालिकबाट अर्जुन महर्जन र ढोकासीबाट कुल बहादुर महर्जन र जीवन महर्जन रहेका छन् ।

कार्तिक १५ गते हुने विहान ७ बजेबाट निस्कने शुभकामना नयाँ वर्ष न्यालीमा सहभागी हुन आयोजकले अनुरोध गरेको छ ।

आज साँझ ६ बजे नम्ब्रवा टोलमा सांस्कृतिक साँझ कार्यक्रम रहेको छ । कीर्तिपुर क्षेत्रका चर्चित व्याण्डहरू र गायक/गायिकाको गीत र स-साना नानीहरूको नृत्य प्रदर्शन र सहयोगी दाताहरूलाई सम्मान गर्ने समेत कार्यक्रम रहेको आयोजकले जनाएको छ ।

त्रि.वि. लायन्स रक्त संचार तथा अनुसन्धान केन्द्रको

प्रथम वार्षिक सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । त्रिभुवन विश्वविद्यालय लायन्स तथा अनुसन्धान केन्द्रको प्रथम वार्षिक साधारण सभा कार्तिक ६ गते

शनिबार त्रिवि अडिटोरियम हलमा सम्पन्न भयो ।

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

Ashok Lal Shrestha
Mob. 9851043623

Anand Maharjan
Mob. 9841270529

Bishnudevi Balkumari Enterprises Pvt. Ltd.

Kirtipur -12, Panga, Ph: 01-4333523

Remember us for : All kinds of Steel & Metal Chairs, Table, Rack, Sofaset, Bed, Cupboard & Parts.

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघ

हिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघ

राजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिर

राजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १३, अंक २९, २०७३ कार्तिक १२ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

सन्दर्भ: नेपाल सम्बत् ११३७

सम्बत्का प्रवर्तक शंखधरबाट शिक्षा लिउन्

नेपाल सम्बत् ११३७ को शुभारम्भ यही कार्तिक १५ गतेबाट हुने भएको छ। यस अवसरमा सम्पूर्ण न्यायप्रेमी नेपाल जनताहरूमा नयाँ वर्षको नयाँ दिनदेखि देश र जनताको लागि नयाँ कार्य गर्न सफलता मिलोस् भनी कामना गर्दछु।

यस अवसरमा यस पत्रिका सम्पूर्ण शुभचिन्तक, लेखक, पाठक, विज्ञापन दाता वितरकहरूमा सु-स्वास्थ्य एवं प्रगतिको कामना गर्दछु।

नेपाल सम्बत् प्रत्येक वर्ष फेरिदै छ। यो स्वभाविक प्रक्रिया हो। तर नेपाल सम्बत् कसरी स्थापना भयो। कुन उद्देश्य पुरा भएर स्थापना गरेको यसलाई हामीले विचार गर्नुपर्ने देख्दछु।

शंखधर साख्वा: एक व्यापारी थिए। व्यापारको क्रममा एक दिन भरियासँग किनेको बालुवाबाट सुन निस्केपछि त्यही सुन तिरेर नेपाली जनताको ऋण मोचन गरेको इतिहास छ। दुःख र ऋणको बोझबाट मुक्त गरेको दिनको सम्झनामा नेपालकै मौलिक सम्बत्को रूपमा नेपाल सम्बत् प्रचलनमा आएको थियो। नेपाल सम्बत् ९३७ सम्म प्रचलनमा रहेको सम्बत्लाई पछि ओभेलमा पारी भारतबाट आयातित विक्रमादित्यको सम्बत् विक्रम सम्बत् चलाएको थियो। विक्रम सम्बत् आजसम्म प्रचलित छ। तर देशको सांस्कृतिक, पर्व, रितिरिवाज नेपाल सम्बत्को तिथिअनुसार देशभर प्रचलनमा अध्यापी छन्। शंखधरको योगदानलाई हामी कदर गर्दै नेपाल सम्बत् मनाइरहँदा हाम्रो देश नेपाल आज एक नेपालीको जन्मदा साथ १४ हजारको ऋण बोकी जन्मनु परेको अवस्था छ।

नेपालसँगै परिवर्तन भएको देश चीन विश्वकै शक्तिशाली राष्ट्रको रूपमा अगाडि बढिरहेको छ। तर नेपाल उही जहाँको त्यही। यसो हुनुमा प्रमुख दोष परिवर्तन हाँके राजनेता जसले यो देशमा शासन चलाए।

हामी एउटा किला र सियो बनाउन नसक्ने अवस्थामा छौं भने अन्य देश चन्द्रमामा बस्ती बसाल्ने योजनामा पुगेका छन्।

यो नेपाल सम्बत् वर्ष परिवर्तनको साथसाथै राजनेताहरूको बुद्धि पनि परिवर्तन हुनु गर्नु जरुरी छ। आफू खाउँ आफैँ लाउँ कार्यकर्तालाई मात्र पोस्ने परिपाटी अन्त्य हुनुपर्दछ। भागबण्डाको राजनीति अन्त्य हुनुपर्दछ। व्यक्तित्व विकासमा समान अवसर, शिक्षा स्वास्थ्य निःशुल्क, योग्यता अनुसारको रोजगार जस्ता मानवको नैसर्गिक अधिकारको बहाली हुनुपर्दछ। तब सम्बत् फेर्नुको सार्थक हुनेछ।

के कार्कीले सरकारमा गएका नेताहरूलाई भ्रष्टाचारको आरोपमा जेल हाल्न खोजेको हो ?

- प्रज्वल

अख्तियार प्रमुख लोकमानसिंह कार्कीविरुद्धको महाभियोग प्रस्तावबारे कार्तिक ९ गते दिउँसो ३ बजेदेखि संसदमा छलफल सुरु हुँदैछ। माओवादी केन्द्र र एमालेको संयुक्त महाभियोग प्रस्तावमा नेकाको हस्ताक्षर छैन।

छापामार शैलीमा महाभियोग प्रस्ताव दर्ता १
महाभियोगका प्रस्तावक माओवादी केन्द्रका सांसद महेन्द्रबहादुर शाहीले “काँग्रेससहित तीनदलीय सहमति गर्न लागेको भए महाभियोग प्रस्ताव आउने नपाउने भएकोले छापामार शैलीमा दर्ता गर्नु परेको, महाभियोग प्रस्ताव दर्ता हुनुअघि नै कार्कीले प्रतिशोध साँध्ने तयारी गरेकोले आफ्नै पार्टीका कतिपय सांसदलाई पनि भुक्त्याउनु परेको, केही ढिला गरेको भए प्रस्ताव दर्ता हुने पाउने थिएन, खेल अर्कै भइसक्ने थियो, गुण्डाले टेण्डर कब्जा गरेजस्तै यो प्रस्ताव कब्जा हुन सक्थ्यो, मुख्यमुख्य नेतालाई अभियोग लगाएर जेल हाल्ने र सत्ता समीकरण राजनीतिमा उथलपुथल ल्याउने कार्कीको तयारी बुझेर नै उनीविरुद्ध महाभियोग लगाउन एमाले र माओवादी केन्द्र एक ठाउँमा आएको, काँग्रेसलाई पछिपार्ने भए महाभियोग प्रस्ताव दर्ता हुन नसक्ने, काँग्रेस अझै अलमलमा पर्नु र त्यस पार्टीका नेताले अनेकथरी कुरा गर्नुले पनि त्यो आशंका पुष्टी गरेको” आदि बताए। (नागरिक दैनिक, कार्तिक ८ गते)

सांसद शाहीले कार्तिक ८ गते प्रकाशित कान्तिपुर दैनिकमा भने- “परिवर्तनका पक्षमा उभिँदै आएका शक्तिहरूमाथि प्रमुख आयुक्त कार्कीको टागोट थियो। आफूलाई महाभियोग लगाउँछन्, त्यसकारण जितिसक्दो चाँडो ठीक पार्नुपर्छ भन्नेमा कार्की थिए। मुलुकलाई गम्भीर दुर्घटनाबाट बचाउन नै कार्कीविरुद्ध महाभियोग लगाउने आकस्मिक निर्णय लिनु परेको हो। पार्टीहरूले चाँडो निर्णय गर्ला भन्ने थोरै विश्वास पनि थिएन। अध्यक्षको कुरा पार्टीहरूमा सहमति जुटाएर सत्ता गठबन्धन काँग्रेस, प्रतिपक्षी एमालेलगायत सबै पार्टीलाई एक ठाउँमा ल्याएर महाभियोग लगाउनुपर्छ भन्ने थियो। तर त्यो सम्भव थिएन। कार्कीको मनसाय परिवर्तनको पक्षमा उभिने शक्तिहरूलाई ठीक पार्ने नै थियो। मुख्य नेताहरूलाई अभियोग लगाएर जेल हाल्नेबित्तिकै राजनीतिमा उथलपुथल त भइहाल्यो नि। टप लिडरहरूलाई जेल हालिसकिएको अवस्थामा

स्थिति नियन्त्रण गर्न गाह्रो पर्थ्यो।”

सांसद शाही प्रस्तावक भएको प्रमुख आयुक्त कार्कीविरुद्धको महाभियोगमा कार्कीले “परिवर्तनका पक्षधर नेताहरूलाई अभियोग लगाएर ठीक पार्ने र जेल हाल्ने टागोट बनाएको” उल्लेख छैन। प्रस्तावमा “चिकित्सकहरूलाई कारबाही गर्न संविधानविपरीत त्रिभुवन विश्वविद्यालयलाई निर्देशन दिएको, आफ्नो नजिकको नातेदारको शेयर रहेको ललितपुर जिल्लास्थित किष्ट मेडिकल कजेलमा विद्यार्थीको भर्ना सीट संख्या थप मेडिकल काउन्सिल र सम्बन्धित विश्वविद्यालयलाई दबाब दिएको, काठमाडौँ विश्वविद्यालयको एमबीबीएसको परीक्षामा अनावश्यक हस्तक्षेप गरेको, निजामती कर्मचारीलगायतका व्यक्तिविरुद्ध भ्रष्टाचार अनुसन्धानको बहानामा अनावश्यक दुःख दिएको, असहमत हुने व्यक्ति र संस्थाप्रति प्रतिशोधपूर्ण व्यवहार गरेको, आफ्नो नाममा आएको सर्वोच्च अदालतको म्याद तामेल गर्न अवरोध गरेको, निजामती कर्मचारीलाई अदेश र निर्देश दिई संविधान र कानूनको उल्लंघन गरेको, कार्य क्षमताको अभाव भएको, खराब आचरण भएको, इमानदारीपूर्वक पदीय कर्तव्य पालना नगरेको, आचारसंहिता उल्लंघन गरेको” उल्लेख छ।

नेपालमा भ्रष्टाचार चुलिँदो छ। ट्रान्सपरेन्सी इन्टरनेसनलले नेपालमा भइरहेको भ्रष्टाचारबारे वर्षेनी प्रतिवेदन प्रकाशित गरी सरकारलाई सचेत गराउँदै आएको छ। तर सरकारमा गएका पार्टीहरू नै भ्रष्टाचारमा ढुबेको हुँदा ट्रान्सपरेन्सी इन्टरनेशनलको प्रतिवेदन र नेपाली जनताको विरोध प्रभावकारी भएन। नेका, एमाले र माओवादीका नेताहरूले आफूहरूलाई भ्रष्टाचारको आरोपमा कार्कीले म्याद काट्ने आँकलन गरी तत्कालै महाभियोग दर्ता गरेको, एमाले र माओवादी केन्द्रका पहिलो र दोस्रो तहका केही वरिष्ठ नेताको सूची नै तयार गरेको, अख्तियारको कार्यालय टँगलबाट समानान्तर सत्ता सञ्चालन गरिरहेको आँकलन गरी एमाले-माओवादी नेताले महाभियोग प्रस्ताव गोप्य रूपमा तयारी गरेको बताए। माओवादी संसदीय दलमा विकास निर्माण परियोजनाका लागि भन्दै ऊर्जामन्त्री जनार्दन शर्माले महाभियोगमा हस्ताक्षर गराएको विषयमा विवाद नै भयो।

के कार्कीको पक्षमा भारत हो ?

महाभियोग प्रस्ताव दर्ताको भोलिपल्ट कार्तिक ४ गते भारतीय गुप्तचर संस्था ‘रअ’ को नेपाल हेर्ने विवेक जोहरी र काठमाडौँस्थित भारतीय राजदूत रञ्जित रे कार्कीलाई बचाउन लागि परेको समाचार प्रकाशित भयो। राजदूत रेले प्रधानमन्त्री प्रचण्डलाई भेटी महाभियोगबारे चासो राखे भने नेका सभापति देउवासँग फोनमार्फत् चासो राखे। कार्तिक ५ गते कार्कीले भारतीय दूतावासका अधिकारी र नेपाल प्रहरीका केही अधिकारीको सहयोगमा आफ्नो निवास नजिकैबाट भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीसँग टेलिफोन सम्पर्क गरी अप्ठेरोस्थितिमा सहयोग गर्न गुहार मागेको पनि खबर छापियो। समाचारको अर्को स्रोतअनुसार कार्तिक ४ गते राजदूत रेले प्रधानमन्त्री प्रचण्डलाई दुई पटक र नेका सभापति देउवा र एमाले अध्यक्ष ओलीलाई पनि भेटी कार्कीको बचाउ गरेका थिए।

कार्कीको अख्तियार प्रमुखमा नियुक्तिलगतै सपथ ग्रहणको बेला जनताको विरोधलाई रोक्न राष्ट्रपति निवासबाहिर कर्फ्यु लगाइएको थियो। अहिले कार्कीमाथिको महाभियोगबाट खुट्टा नकमाउन देउवा, ओली र प्रचण्डलाई ज्ञापनपत्र दिएका १२ दलका विद्यार्थी नेताहरू त्यतिबेला मौन थिए। कार्कीले तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्रकै शैलीमा सरकारमा गएका नेताहरूलाई कारबाही गर्न खोजेको र भ्रष्ट नेताहरूलाई थुन्ने कसरत गरेको हुँदा महाभियोगको चक्रव्यूह कार्कीविरुद्ध लगाउनु परेको तीन पार्टीको दाबी अझै रहस्यमै छ। राजाको पञ्चायती कालमा हुकुम प्रमाणीबाट सरकारी अधिकृत जागीर खाएका कार्की प्रतिगमनकालमा सरकारको मुख्य सचिव नै भए। प्रतिगमन अन्त्यसँगै नेका, एमाले र माओवादी सरकारले कार्कीलाई योजना आयोगमा थन्क्यायो। नब्बे दिनसम्म हाजीर नै नभई तीन दलको सरकारलाई चुनौती दिएका कार्कीलाई पहिलो संविधानसभा विघटनपछि गठन भएको खिलराज सरकारको पालामा अख्तियार प्रमुख बनाउन तीन दलले सिफारिस गरे। आज त्यही कार्कीलाई अख्तियार प्रमुखबाट हटाउन तीन दलले महाभियोग प्रस्ताव दर्ता गरे। एमाले र माओवादीले प्रस्तावको पक्षमा उभिन सांसदहरूलाई हवीप जारी गरे। अहिलेको अधिकांश संचारमाध्यम पनि महाभियोगको पक्षमा छ।

महाभियोगको विपक्षमा जानेहरूको भविष्य नहुने शैलीको प्रचार छ। तर केही सञ्चारमाध्यमले भ्रष्ट नेताहरूलाई मुद्दा लगाउने भएर कार्कीविरुद्ध महाभियोग लगाइएको समाचार सार्वजनिक गर्दैछ। महाभियोगका प्रस्तावक सांसद शाहीको भनाइ पनि यस्तै हो। यो माहोलमा महाभियोगबारे अनिर्णयमा रहेको नेकाका सभापति देउवाले पार्टी र संसदीय दलको औपचारिक निर्णय नभए पनि सांसदहरूलाई “कार्की बदमास हुन्, समानान्तर सत्ता चलाउन खोजेर राज्य आतंक खडा गरेका छन्” भन्दै महाभियोग कै प्रस्तावमा बोल्न संकेत गरे। (कान्तिपुर दैनिक कार्तिक ८ गते) यसरी महाभियोग प्रस्ताव किन आयो भित्रि कुरा अझै आउन बाँकी छ।

२०७० बैशाख २२ गते कार्कीलाई अख्तियार प्रमुख बनाउने संवैधानिक परिषदको बैठकबाट निर्णय भएको दिन सिफारिस गरेका तीन दलका नेताहरू प्रधानमन्त्री कार्यालयको मूलढोकाबाट बाहिरीन नसकी चोर बाटोबाट बाहिरिएका थिए। त्यस्तै कार्कीलाई अख्तियार प्रमुख बनाउने निर्णय कार्यान्वयन नगर्ने अडानमा बसेका तत्कालीन राष्ट्रपति रामवरण यादवलाई २०७० बैशाख २४ गतेको मध्यरातमा धम्की आएको र तत्पश्चात् विहान कार्यालय समय अगाडि नै कार्कीको सपथ ग्रहण गराइएको थियो। त्यसबेला भारतकै प्रस्तावमा लोकमान अख्तियार प्रमुख भएको चर्चा थियो। २०७२ साल मंसिर महिनामा एमाले र माओवादीका पूर्वमन्त्रीसहित केही सांसदलाई कार्कीले भ्रष्टाचार आरोपसहित म्याद पठाउने समाचार आयो। तत्पश्चात नेका, एमाले, माओवादी, माले, राप्रपा नेपाल र मधेसी मोर्चाका नेता र सांसदहरू भारतीय दूतावासमा दिवाभोजमा पुगे र कार्कीको ती सांसदहरूलाई म्याद पठाउने समाचार सामसुम भयो। त्यसबेला भारतले नेपालविरुद्ध नाकाबन्दी गरेको थियो। यसकारण पत्रकार राजेश मिश्रले लेखे- लोकमान चोर भए, उनलाई सिफारिस गर्ने नेताहरू के हुन् ? लोकमान भारतपोषित भए उनलाई सिफारिस गर्ने नेताहरू के हुन् ?

महाभियोग प्रस्तावलाई भारत-नेपालबीच भदौ ३१ गते दिल्लीमा सम्पन्न देशघाती पच्चीस बुँदाको सम्झौताबारे नेपाली जनताबाट भइरहेको विरोधलाई मोड्नेको रूपमा लिइएको छ।

यमपञ्चक र नेपाल सम्बत् ११३७

कलाकृति र संस्कृतिका धनी नेपाल मण्डल उपत्यका बासीले आ-आफ्नो संरक्षण र सम्बर्द्धनको लागि विभिन्न देवदेवीहरू र भूतप्रेत पिचास समेतलाई खुसी र शान्त पार्न पूजा हवन गरी पशु बली समेत दिई चाडपर्वहरू मनाउँदै आइरहेका छन् । त्यसमध्ये कार्तिक कृष्णपक्ष त्रयोदशीदेखि शुक्लपक्ष द्वितीयासम्म मनाउने पर्वलाई यमपञ्चक भन्दछन् ।

धार्मिक कथन अनुसार चित्रगुप्तको लेखा बमोजिम जीवन यापन गरी यमराजको दूत आएपछि मानिसले देह त्याग गर्छन् र आत्मा यम्पुरीमा जान्छन् । त्यहाँ पुगेपछि जीवनमा राम्रो नराम्रो के गरी आएको छ यमराजले त्यसको मूल्याङ्कन गरी स्वर्ग र नर्क पठाउने काम गर्दछन् । यस्तो कार्यको जिम्मेवारीले गर्दा कहिल्यै फुसंद नहुने यमराजले पनि यो यमपञ्चकमा आफ्ना बहिनी यमुनाबाट भाइ टिका लगाउन फुसंद लिई आउने भएकोले भाइबहिनीको पवित्र आत्मीय मायालाई अति महत्त्व दिई सबैले यस्तो विशेष पर्वलाई मनाउने गरी आएका छन् ।

यो यमपञ्चक उपत्यकाका नेवारहरूले आफ्नै किसिमले मनाउँदै आइरहेका छन् । बडा दशैमा शक्तिकी देवी नवदुर्गा भवानीको तन्त्र, मन्त्र र यन्त्रद्वारा पूजा गरी प्राप्त जन्त्र अथवा प्रसादका साथ ठूला बडाहरूबाट आशीर्वाद लिई शक्ति प्राप्त गरी कार्य गर्दै आइरहेको लगत्तै कार्तिक कृष्णपक्ष त्रयोदशीको दिन यमपञ्चकको पहिलो दिन समाचारको सम्वाहकको रूपमा रहेको कागलाई र चतुर्दशीका दिन शुभ अ-शुभको संकेत दिई

द्वारपालको रूपमा संरक्षण गर्ने कुरालाई पूजा गर्ने गर्दछन् भने अमावस्याको दिन मानवलाई आवश्यक तत्वबाट भरीभराउ दूध दिई लालन पालन गर्ने गाईलाई लक्ष्मीको रूपमा पूजा गर्ने गर्दछन् र बेलुकी धन धान्यकी देवी महालक्ष्मीलाई सदा सम्पन्नताको लागि पूजा गर्दछन् ।

कार्तिक शुक्ल प्रतिपदाको दिन कृष्णले गोवर्द्धन पहाड उठाई ग्वालाहरूलाई विपद्बाट बचाइदिएकोले गोवर्द्धन पूजा गरेका थिए । त्यस्तै हामीले पनि आ-आफ्नो र अरुको समेत संरक्षण र संबर्द्धन गर्नमा सक्षम र समर्थवान होस् भनी 'मह पूजा' अर्थात् आत्मालाई पूजा गर्ने गर्दछौं । यो मह पूजा नव वर्षको उपलक्ष्यमा मनाइने भएकाले नव वर्षले दिपभैं सबैतिर उज्यालो फैलाउन सकोस्, ओखरभैं कडा भई निरोगी हुन सकोस्, विमिरोभैं चोखो र कटुसभैं ऐश्वर्य प्राप्त गर्न सकोस् र मखमली फूलभैं सदा सुन्दर भई रहन सकोस् भनी कामना गरी मह पूजा अथवा आत्मा पूजा गरिन्छ ।

यस्तो सिद्धि र शक्ति प्राप्त गर्नको लागि मंगलाकार मण्डप बनाई पूजा गर्ने गर्दछन् । यस्तो मण्डपलाई यन्त्र र पूजा विधिलाई तन्त्र, आराधनालाई मन्त्र र त्यसबाट प्राप्त प्रसाद माला लगाउनलाई जन्त्र लगाउने भनिन्छ । यसरी सबै पक्षलाई पूजा आराधना गरी जीवनयापनलाई सम्पन्नता र सहज गराउन सामर्थ्य भएबाट यस्तो अवस्थामा शुक्ल द्वितीयाका दिन भाईलाई यमराजका दूतहरूले लिन आउने थाहापाई दिदीले बचाउनको लागि उपाय गर्न भाई पूजा गर्ने गरिआएको भन्ने कथन छ । जस अनुसार दिदीले त्यस दिन भाईलाई आवश्यक सारदाम,

चोरजाम गरी माइतमा जाँदा त्यहाँ यमराजको दूतले भाईलाई लिन आएको र त्यसबाट बचाउन भाईलाई पूजा गर्नसम्मको समय माग गरी उक्त पूजामा दायौंबायाँ यम दूतलाई र बीचमा भाईलाई राख्ने गरी मण्डप बनाई अन्यको अलावा तेलको घेरा, ओखर र मखमली फूलमाला समेत राखी पूजा गरिन् । पूजा सकेपछि तेलको मण्डप नसुकेसम्म, ओखर नभिजेसम्म र मखमली फूल नओइलाएसम्म मेरो भाईलाई नलगिदिनुस् भनी अनयविनय गरी भाईलाई दीर्घायु बनाइदिएको भन्ने भनाई छ । यसैलाई सम्झेर अध्यावधी भाई टिका गर्ने चलन चलाई आइरहेका छन् । यसरी यमपञ्चक पाँच दिनसम्म पूजा आराधना गरी सम्पन्न गर्दछन् ।

नेपाल सम्बत् नेपालमा संचालित सम्बत् मध्ये आफ्नै देशको नामबाट संचालित मौलिक सम्बत् नेपाल सम्बत् हो । यो सम्बत् इश्वरी सम्बत् ८७९ अक्टोबर २० देखि संचालनमा आएको हो । बंशावलीमा उल्लेख भए अनुसार कान्तिपुरका राजा राघवदेव र भक्तपुरका राजा आनन्ददेवको पालामा भक्तपुरका एक विद्वान् ज्योतिषी सिद्धिबन्त जोशीले काठमाडौंको भद्रमती र विष्णुमतीको संगम लखुतीर्थमा बालुवा सुन हुने मूर्हत निकालिदिएबाट भक्तपुरका राजाले एक जना भरियालाई बालुवा लिन

अर्जुन महर्जन, सहिदपथ, पाँगा

पठाएको रहेछ र त्यो कुरा शंखधर साख्वाले थाहा पाएछन् र उक्त बालुवालाई बीचमा किनी लिएछन् । भरियाले दोस्रो बालुवा भारी लिएर राजा कहाँ गएको र त्यो बालुवाको बालुवा नै भएपछि शास्त्र भुट भएको मानी उक्त शास्त्र नै जलाई दिएछन् । तर यता शंखधर

राष्ट्रिय विभूति शंखधर साख्वा

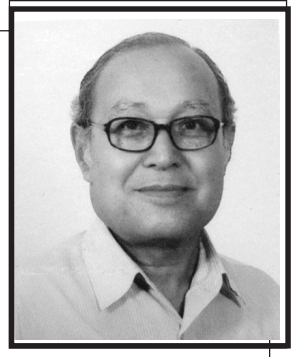
साख्वाले प्राप्त गरेको बालुवा साँच्चिकै सुनमा परिणत भएपछि धनाध्य भएछ र सो धनको सदुपयोग गर्न दरिद्रहरूको ऋण मोचन गरिदिन्छु भनी त्यति बेलाका देशबासीको ऋण मोचन गरी आफ्नै देशको नामबाट चलाएको सम्बत् नेपाल सम्बत् हो ।

यस नेपाल सम्बत्लाई राष्ट्रिय सम्बत् मान्यता दिई

शंखधर साख्वालाई नेपाल सम्बत्को प्रवर्तक मानी राष्ट्रिय विभूतिको मान्यता दिईसकेका छन् । सम्बत् सौर्य र चन्द्र मान अनुसार दुई किसिमले संचालन आइरहेका छन् । सौर्य मान अनुसार संचालित सम्बत्मा वार्षिक ३६५ दिन हुने र चन्द्र मान अनुसार संचालित यस नेपाल सम्बत्मा वार्षिक ३४८ दिन मात्र भएकोले दुवैलाई मिलान गर्दा ३ वर्षमा १ महिना बढी हुन आउने हुन्छ । त्यसलाई अधिक मास भनिन्छ ।

नेपाल सम्बत् कार्तिक शुक्लपक्ष प्रतिपदाबाट सुरु भई कार्तिक कृष्णपक्ष औंसीसम्म १ साललाई मानी आएका छन् । यस अनुसार कृष्णपक्ष र शुक्लपक्ष दुई पक्षको एक महिना गरी १२ महिनाको १ वर्ष र अधिक मास भएको साल १३ महिनाको १ वर्ष हुँदै आइरहेको छ । नेपालमा लिच्छवी कालदेखि कार्तिक शुक्ल प्रतिपदाबाट सुरु हुने सक सम्बत् भएको र त्यसपछि मानदेव सम्बत् र अनि नेपाल सम्बत् हुँदै आइरहेकोमा पृथ्वी नारायण शाहले नेपाल एकीकरण गरेपछि भारतमा जस्तै चैत्र सकेर बैशाख लागेर सुरु हुने गरी पहिलेकै सक सम्बत्लाई लागु गरियो ।

सक सम्बत् १८२५ पुगदा राणा प्रधानमन्त्री चन्द्र शमशेरले भारत उज्जयिनका राजा विक्रमादित्यको नाममा संचालित विक्रम सम्बत्लाई १९६१ देखि सरकारी कामकाजमा लागु गरेको देखिन्छ । त्यही विक्रम सम्बत् नै हालसम्म नेपालमा संचालन भइरहेको छ ।

नेपालमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा ईश्वरी सम्बत् र सरकारी कामकाजमा विक्रम सम्बत् चलिरहेपनि धेरै जसो पूजा आजा र जात्रा पर्वहरू नेपाल सम्बत्को तिथिभित्तिको आधारमा चलाईआइरहेका छन् ।

नेपाल सम्बत् आफ्नै देशको मौलिक सम्बत् भएकोले तिथिभित्ति मिलाई संचालनमा ल्याउन सके देशको गौरव बढ्ने भएकोले राज्यले यसमा विचार पुर्‍याई आफ्नै देशको सम्बत् संचालन गर्नु बढी बुद्धिमानी हुने देखिन्छ ।

यस नेपाल सम्बत् ११३७ नयाँ वर्षको र यमपञ्चकको उपलक्ष्यमा सबैमा सुख शान्ति, सबुद्धि एवं सु-स्वास्थ्यको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दै माता नवदुर्गा भवानीबाट प्राप्त शक्ति र यमपञ्चकमा तन्त्र मन्त्र गरी प्राप्त यन्त्र धारण गरी प्राप्त सामर्थ्य र सक्षमताबाट राष्ट्रले आफ्नै बुद्धि र वर्कतबाट देशलाई संरक्षण गर्न सकोस् र धन धान्यकी देवी माता लक्ष्मीबाट सम्पन्नता प्राप्त भई देश विकास गर्न सकोस् भनी हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दै नेपाल सम्बत्का प्रवर्तक राष्ट्रका विभूति श्री शंखधर साख्वाको आत्मालाई पनि चिर शान्ति मिलोस् भनी हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

जय मातृभूमि नेपाल ।

नेपाल सम्बत् ११३७ नयाँ वर्ष तथा

शुभ दीपवली २०७३ को

शुभ अवसरमा सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाई

तथा दिदीबहिनी एवं शुभचिन्तकहरूमा

सुख, शान्ति, दीर्घायु

तथा उत्तरोत्तर प्रगतिको

मंगलमय शुभकामना

कविन्द्र निर्माण सेवा

काठमाडौं, नेपाल

राष्ट्रपतिको भ्रमणमा

सार्वजनिक विदा

काठमाडौं । भारतका राष्ट्रपति प्रणव मुखर्जीको ३ दिने भ्रमण कार्तिक १७ गते बुधबारबाट हुने कार्यक्रम तय भएको छ । उक्त दिन नेपाल सरकारले सार्वजनिक विदा दिने घोषणा बिहीबार गरेको छ ।

राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीको निमन्त्रणामा भारतीय राष्ट्रपति नेपाल भ्रमणमा आउन लागेको हो । १८ वर्षपछिको यो पहिला हुन लागेको भ्रमणको क्रममा जनकपुर र पोखरा घुम्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

असल बनौं, इमानदार बनौं ।

सभ्य नागरिकको

परिचय दिऔं ।

नेपाल सरकार

सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय

सूचना विभाग

नेपाल सम्बत् ११३७ नयाँ वर्ष तथा

शुभ दीपवली २०७३ को शुभ अवसरमा

हाम्रा समस्त ग्राहकमहानुभावहरू, शोयरधनी

एवं शुभचिन्तकहरूमा सुख, शान्ति, दीर्घायु

तथा उत्तरोत्तर प्रगतिको

मंगलमय शुभकामना

देय दुकु बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लि.

देय दुकु रेमिट्यान्स प्रा. लि.

नयाँबजार, कीर्तिपुर, फोन: ८३३२८३८

नेपाल सम्बत् ११३७ नयाँ वर्ष तथा

शुभ दीपवली २०७३ को शुभ अवसरमा

हाम्रा समस्त ग्राहकमहानुभावहरू, शोयरधनी

एवं शुभचिन्तकहरूमा सुख, शान्ति, दीर्घायु

तथा उत्तरोत्तर प्रगतिको

मंगलमय शुभकामना

लुमन्ती बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

नयाँबजार, कीर्तिपुर, फोन: ८३३८०८२

नेपाल सम्बत् ओभ्रेल कहिले देखि ?

.....✍ प्रो. माणिकलाल श्रेष्ठ

नेपालमा कहिले कहिले कुन कुन संवत् प्रयोग गरे भनी इतिहासतिर ध्यान दिँदा खास खास सन्दर्भमा अरू संवत्हरू प्रयोग गरे पनि (उदाहरणार्थ अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धमा इस्वी संवत्, त्यसैगरी विशेष धार्मिक सन्दर्भमा बुद्ध संवत् आदि) राज्यले औपचारिक रूपले प्रयोग गरेका संवत्हरू क्रमिकरूपले सबभन्दा पहिले शक संवत्, त्यसपछि मानदेव संवत्, अनि नेपाल संवत्, फेरि शक संवत् र हालसालै विक्रम संवत् प्रयोग गरिएको छ ।

१) शक संवत् आजसम्म प्राप्त भएका कागजातहरू, ग्रन्थहरू, ताम्रपत्र, शिलालेख, आदिमा औपचारिक रूपमा प्रयोग गरिएका संवत्मध्ये सबभन्दा पुरानो शक संवत् हो । लिच्छविकालका अभिलेखहरूमा शक संवत् ३८१ देखि ५२६ सम्म अविच्छिन्न रूपले र त्यसपछि फेरि एकफेरा शक संवत् ५३५ उल्लेख भएको पाइन्छ । जे होस् शक संवत् ३८१ देखि केही वर्षपहिलेदेखि यो संवत् नेपालमा पनि प्रयोग भयो भनी अनुमान गरी ५२६/२७ सम्म चलेको हिसाब गर्दा पहिलो पटक यो संवत् करिब डेढ सय यहाँ प्रचलनमा रहेको पाइन्छ । त्यसपछि मानदेव संवत् र अनि नेपाल संवत् गरी जम्मा भण्डै साढे एघार, पौने बाह्र सय वर्ष हटिसकेपछि पृथ्वीनारायण शाहले फेरि शक संवत्लाई राज्यगत रूपमा चलाए । पृथ्वीनारायण शाहद्वारा गोरखा राज्य विस्तारको अभिभावको क्रममा वर्तमान नेपालको ठूलो भाग कब्जा गरिसकेपछि तिनले आफ्नो राज्यभरि फेरि शक संवत् लागु गरे । दोस्रोपटक शक संवत् १३५ वर्ष (१६९१ देखि १८२५ सम्म) चल्थो र शक संवत्को १८२५ (विक्रमको १९६१) मा चन्द्रशमशेरले विक्रम संवत् चलाएको थियो । यसरी पहिलोपटक करिब डेढ सय वर्ष र दोस्रोपटक १३५ वर्षगरी जम्मा पौने तीन सय वर्ष नेपालमा शक संवत् प्रचलित रह्यो । यी दुवै अवधिमा नेपालमा शक संवत् व्यापकरूपमा चलेको थियो ।

प्राचीनकालमा भारतमा (खासगरी भारत वर्ष वा उत्तरी भारतभरि) शक संवत् प्रचलित रहेको र आजकाल फेरि भारतको स्वतन्त्रतापछि, भारत सरकारले यसलाई राष्ट्रिय संवत्को रूपमा मान्यता दिएको यो संवत् (शक संवत्) भारतमा चैत्रादि संवत्, अर्थात् चैत्र महिना सकिँएर वैशाख सुरु हुँदा, संवत् फेरिन्छ, अर्थात् नव वर्षारम्भको दिनपर्दछ, तर नेपालमा भने शक संवत् नै चलेको भए पनि शकको प्रचलनको पहिलो अवधिमा अधिल्लो लिच्छविकालमा शक संवत् चलेको बेला यो संवत् फेरिने दिन (नव वर्षारम्भको दिन) कार्तिक शुक्ल प्रतिपदा (कछलाख्य प्रतिपदा) मा पर्दछ । दोस्रो अवधिमा (पृथ्वीनारायण शाहले फेरि शक संवत्लाई नै लागु गर्दा) भने नेपालमा पनि भारतमा भैं वैशाखमा नै नव वर्ष सुरु हुने गरियो

।

(२) मानदेव संवत् लिच्छविकालमा लिच्छवि राजा शिवदेव पछि केही समय राज गरेका गैरलिच्छवि अंशुवर्मा (लिच्छवि राजपरिवारका भान्जि) ले राजा मानदेव प्रथमको नामबाट चलाएको मानदेव संवत् अङ्कित अभिलेखहरू शक संवत् ५२६ को लगत्तै पछि स्थापना गरिएका देखिन्छन् । राजा मानदेवले नै चलाएको नभई पछि अंशुवर्मा ले मानदेवको राज्यारोहणको वर्षदेखि सुरु हुने गरिएको यो संवत् २९ देखि चलाएको पाइन्छ । अहिलेसम्म प्राप्त अभिलेखहरूमा यो सभ्यता २९ देखि ३१४ सम्मका पाइएका छन् अर्थात् यो संवत् करिब पौने तीनसय वर्षप्रचलनमा रहेको देखिन्छ । यो संवत् पनि कार्तिकादि संवत् हो र यसको नव वर्षारम्भ पनि शक संवत्को (पहिलो अवधिमा) भैं कार्तिक शुक्ल प्रतिपदा नै देखिन्छ ।

नेपाल संवत् : मानदेव संवत् ३१४ सकिँएर ३१५ सुरु हुने दिन (शक संवत् ८१२ सकिँएर ८१३ सुरु हुनुपर्ने दिन) मा नेपाल संवत्को स्थापना भएको देखिन्छ । यस प्रकार नेपाल संवत् स्थापना भएको दिन इस्वी सन् ८७९ अक्टोबर २१ तारिख हो । त्यस दिनदेखि ८८८ वर्षसम्म अविच्छिन्न रूपले चलेको नेपाल संवत्लाई पृथ्वीनारायण शाहले हटाएर नेपालमा राज्यगत रूपमा फेरि शक संवत्लाई प्रयोगमा ल्याइयो । सरकारी प्रशासनिक कार्यमा शक संवत् प्रयोग गरिए पनि धार्मिक र सांस्कृतिक कार्यमा भने धेरै पछिसम्म नेपाल संवत् नै चलिँरहेको देखिन्छ ।

(४) विक्रम संवत् : रामकृष्ण कुँवर क्षेत्रीका सन्तान जङ्गबहादुरले नेपालको शासनसत्ता कब्जा गरेपछि आफूलाई पहिले कवर क्षेत्रीबाट कुँवर ठकुरी र पछि फेरि राणा भन्ने थर लेख्न थाले । पछि राणा प्रधानमन्त्री (श्री ३ महाराज) चन्द्र शमशेरले आफ्नो परिवार राणाको सम्बन्ध भारतको राजस्थानका राजपुत राणाहरूसँग जोड्ने क्रममा भारतको मूलको विक्रम संवत्लाई (भारतको राजस्थानको उज्जैनका राजा भनिएका विक्रमादिको राज्यारोहणदेखि सुरु भएको भन्ने विश्वास गरिसकेको विक्रम संवत्लाई नेपालको राज्यगत सरकारी कामकाजको संवत् बनाए ।

आफू शासनारूढ भएको (वि.सं. १९५९) एक वर्षपछि शक संवत् १८२५ को ठाउँमा विक्रम संवत्लाई लागू गरे । त्यसो त त्योभन्दा पहिले जङ्गबहादुरको पालादेखि नै विक्रम संवत् प्रयोग गरिए पनि शक संवत्लाई औपचारिक संवत्बाट हटाइएको थिएन । नेपाल संवत्को स्थापना र यसका संस्थापक: विभिन्न स्रोतका भाषा वंशावलीहरूमा सबैले एकै स्वरले नेपाल संवत्का संस्थापक शंखधर

साखा भनी लेखेको पाइन्छ । ने. सं. ९५१ देखि ९९१ भित्र लेखिएका विभिन्न स्रोतमा आधारित गरी शाहकालको सुरुतिर खसभाषा (पर्वतिया भाषा भनी लेखिएको) मा अनुवाद गरी यी भाषा वंशावलीहरू लेखिएका हुन् । यसरी नेपाल संवत्को स्थापनाको भण्डै एकहजार वर्षपछिका स्रोतमा आधारित गरी लेखिएका भाषा वंशावलीहरूलाई विश्वसनीय छैन भनी गोपाल राज वंशावलीलाई अधि सारेर नेपाल संवत्का संस्थापक शंखधर होइनन्, लिच्छवि राजा राघवदेव हुन् भन्नेहरू पनि छन् । तिनीहरूले प्रस्तुत गरेको आफ्नो तर्कलाई प्रस्तुत गर्न आधार बनाइएका 'इशाका चौधौं शताब्दीमा तयार गरिएको गोपालराज वंशावली र त्यही समयको एउटा अर्को वंशावली (केशर समशेरको संकलनमा रहेको हस्तलिखित वंशावली) मा लेखिएका शब्दहरू केलाएर हेरौं । यी दुवैमा करिब उही कुरा लेखिएको छ । केशर वंशावलीमा नेपाल संवत्बारे लेखिएको कुरा यस्तो छ- 'राजा श्री राघवदेव वर्ष ६३ मास छ ॥ श्री पशुपति भट्टारके संवत्सर प्रवृत्ति कृता ॥' (अर्थात् राजा श्री राघवदेवको उमेर ६३ वर्ष ६ महिना पुगेको बेला पशुपतिमा संवत् फेर्ने काम सम्पन्न भयो ।)

राजा राघवदेव आफैले नयाँ संवत् स्थापना गरेको भए तिनले गरेका अरु कार्यहरूमा लेखिभैं 'तेन कृता' (तिनले गरे) भनी लेखिन्थ्यो होला, 'संवत्सर प्रवृत्तिकृता' लेखिएको मतलब तिनको राज्यकालमा भएका महत्वपूर्ण घटनामध्ये एउटा घटना नयाँ संवत्को स्थापना भएको घटना थियो । त्यस सामन्तीयुगमा वंशावलीमा एकजना सामान्य रैतीको नाम उल्लेख नगरिनु स्वाभाविक थियो । राघवदेवको पालामा स्थापना भएको नयाँ संवत्को नामपछि, पछिका अभिलेखहरूमा नेपाल संवत् भनी उल्लेख गरिएको छ । आजभन्दा करिब दुई सय वर्षअघि (नेपाल संवत्को स्थापनाको नौसय वर्षभन्दा पछि) मात्र लेखिएको भए पनि पुराना स्रोतहरूमा आधारित गरी तयार गरिएको राइट वंशावली (पण्डित गुणानन्द शाक्यले संकलन गरी प्रस्तुत गरिएको र डानियल राइटद्वारा सम्पादित वंशावली) मा लेखिए अनुसार शंखधरले नेपाल संवत् स्थापना गरेपछि पशुपतिमा आफ्नो सालिक र आफ्नो घरनिर एउटा चैत्य स्थापना गरेका थिए । स्थानीय जनताले शंखचैत्य भन्ने गरेको एउटा प्राचीन चैत्य लखुतीर्थ नजिकै विष्णुमती किनारमा अबै खडा छ । त्यसैगरी, एउटा भाषावलीमा शंखधरले नयाँ संवत् चलाउनको लागि मानिसहरूको (दुङ्गा) भक्तपुर जानेबाटोको बागमतीपारि हुलाकी बस्ने सत्तलदेखि ३१'३२ हात जति पूर्वतिर' अद्यापि छ भनी लेखिएको छ । त्यस शिला रहेको टोलको नाम शिलामुगल (शिला रहेको

ठाउँ) भनिन्छ र हाल त्यस ठाउँलाई 'शिलामुगल' बाट 'सिनामुगल' भनिने गरिएको छ । यी पुरातात्विक वस्तुहरूको प्रमाणबाट शंखधर भन्ने मानिस कुनै काल्पनिक व्यक्ति होइन ऐतिहासिक पुरुष हुन् भनी सिद्ध हुन्छ ।

नेपाल संवत्को महत्त्व :

नेपालमा विभिन्न समयमा राज्यस्तरमा प्रचलित माथि उल्लेखित चारवटा संवत्मध्ये दुइवटा मात्र (मानदेव संवत् र नेपाल संवत्) नेपालभित्रै जन्म भएका संवत् हुन् । साथै नेपाल संवत् मात्र आफ्नो देशको नामबाट नामकरण गरिएको संवत् हो । विक्रम संवत् एक विदेशी राजाको नाममा स्थापित संवत्, मानदेव संवत् पनि स्वदेशी भए पनि एकजना सामन्त (राजा) को नामबाट स्थापना गरिएको संवत्, शक संवत् भारतमा व्यापक प्रचलन हुँदा नेपालमा पनि सरेको (कुनै एक जातिको भारत प्रवेश भई उत्तर भारतमा हालमुहाली हुँदा प्रचलनमा ल्याइएको) संवत् हुन् । ती सबको विपरीत नेपाल संवत् एक सामान्य रैतीले स्थापना गरेको र ती संस्थापकले पनि आफ्नो नामबाट नराखी आफ्नो देश नेपालको नामबाट नामकरण गरिएको संवत् हो । यसको स्थापना पनि ऋणमा परी दासतामा जकडिएका मानिसहरूको ऋण तिरी उनीहरूलाई मुक्त गरेको परोपकारी कार्यको स्मृतिमा स्थापित पवित्र संवत् हो । यो संवत् शंखधरको दानशीलता, उदारता, समष्टिवादी भावना र देशप्रेमको

मूर्तरूप हो र यसले नेपाली मात्रलाई परोपकारी भावना र स्वाधीनताको प्रेमको भावना प्रेरित गर्दछ ।

अर्को महत्वपूर्ण कुरा के हो नेपालमा सबभन्दा लामो समयसम्म राज्यगत रूपमा चलेको संवत् यो हो । माथि चर्चा गरिएभैं शक संवत् गर्दा जम्मा पौने तीन सय वर्षजति चलेको, मानदेव संवत् पनि करिब करिब त्यत्तिकै त्यसो त गोरखापत्र संस्थानले नेपाल संवत्को राष्ट्रिय महत्व महसुस गरेर केही समयदेखि यसका प्रकाशनहरूमध्ये 'मधुपर्क' र 'युवामञ्च' बाहेक अरू प्रकाशनहरूले दैनिक 'गोरखापत्र', दैनिक 'द राइजिङ नेपाल' र मासिक 'मुना' ले नेपाल संवत्को प्रयोग गरेका छन् । यहाँनिर एउटा निकै घतलागदो कुरा उल्लेख गरौं । गोरखापत्रको जन्म हुँदा वा प्रकाशन हुँदा (वि.सं. १९५८) सालमा आफ्नो अंकहरूमा मिति विक्रम संवत्मा लेखिए पनि त्यसमा वि.सं. नभनी नेपाल संवत् १९५८, १९५९, १९६१ भनी कैयौं वर्षसम्म लेखे । सायद त्यस बेलाको राणा शासकहरूले (वा तिनका सल्लाहकार पण्डितहरूले) भारतीय मूलको विक्रम संवत् प्रयोग गरे पनि त्यसलाई 'नेपाल संवत्' भनी नामकरण गरेका थिए । अनि केही वर्षपछि नेपालमा सरकारी कागजातहरूमा विक्रम संवत् प्रयोग गर्दा संवत्को नाम नलेखी इति संवत् यति, उति भनी लेख्न थालेर धेरै पछि मात्र विक्रम संवत् भनी उल्लेख गरे ।

समय चलेको र विक्रम संवत् त अहिले भर्खर एक सय

वर्षमात्र नाघेको हो भने नेपाल संवत् स्थापनादेखि भण्डै नौसय वर्ष (संवत् १ देखि ८८८ सम्म) अविच्छिन्न रूपले राज्यस्तरमै चलेको र त्यसपछि पनि अहिलेसम्म धार्मिक र सांस्कृतिक क्षेत्रमा प्रयोग गरिरहेको संवत् हो ।

राष्ट्रिय स्तरको कुरा छोडौं देशबाहिर पनि यो संवत्लाई निकै महत्त्व दिई प्रयोग गरिएको देखिन्छ । नेपाल संवत् ७५३ (इ.सन् १६३३) मा भारतको त्यस बेलाको एउटा राज्य कूचविहार (हाल पश्चिम बङ्गालमा परेको) का राजा प्रा नारायणले ने.सं. ७५३ अंकित गरी एउटा असर्फी (आफ्नो स्वर्ण मुद्रा) निकालेको थियो । त्यसैगरी चीनका मिनवंशीय बादशाहले ने.सं ५६५ मा नेपालका एक महासामन्त शक्तिसिं र रामबर्द्धनलाई लेखेको पत्रमा मिति ने.सं. मा लेखेको पाइएको छ । सन् १९५३ मा भएको अखिल भारतीय इतिहास सम्मेलनको अवसरमा कलकतामा गरिएको ऐतिहासिक सामग्रीको प्रदर्शनमा यो पत्तिकार आफैले देखे अनुसार बृटिस भारतको अंग्रेज सरकारलाई सम्भवतः इष्ट इण्डिया कम्पनीको सरकारलाई तिब्बतको कास्या (दलाई लामाको मन्त्रीमण्डल) ले उपहार दिएको एक थाङ्गा (पौभा) चित्रमा नेपाल संवत्को मिति अंकित छ । यस्तो राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्वको नेपाल संवत् निश्चय पनि नेपालको एउटा गौरवशाली मौलिक संवत् हो ।

श्रोत : गोरखापत्र, कार्तिक २३, २०६४ (नोवेम्बर ९, २००८)

जनसेवा कल्याणकारी कोषको ११ औं साधारण सभा सम्पन्न

पाँगा । जनसेवा माध्यमिक विद्यालय शिक्षक कर्मचारी कल्याणकारी कोषको १२ औं वार्षिक साधारण सभा कार्तिक ६ गते शनिबार सम्पन्न भयो ।

प्रमुख अतिथि विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष माधवलाल महर्जनले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी सो कोषको उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।

त्यसक्रममा वहाँले शिक्षक र कर्मचारीको कल्याणकारी कोषले दुवैको कल्याण गरेको महसुस गर्नुभयो । हरेक कार्यको लागि आर्थिक आवश्यक रहेकोले मासिक रुपमा केही रकम बचत गरेकामा प्रशंसा गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा कोषका सचिव पवित्रा डंगोलले वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, कोषाध्यक्ष रुपमा महर्जनले वार्षिक आर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो ।

विद्यालयका प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जनले शिक्षक कर्मचारी कोषको प्रगतिको कामना गर्नुहुँदै विद्यालयको प्रगतिबारे बोल्नुभएको थियो ।

शिक्षक प्रतिनिधि

रामचन्द्र महर्जनले कोषको व्यवस्थाले शिक्षक कर्मचारीले सही सदुपयोग गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

कोषका अध्यक्ष सानु कुमारी भण्डारीको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा शिक्षिका अमिता डंगोल, शिक्षक राजेन महर्जनले पनि बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा कोषको तर्फबाट वरिष्ठ शिक्षक कर्मचारी अभिनन्दन गर्नेक्रममा विद्यालयका प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जनलाई अभिनन्दन गरिएको थियो । प्रमुख अतिथि महर्जनले अभिनन्दन पत्र

प्रदान गर्नुभएको थियो ।

प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जनले २०३८ सालदेखि विद्यालयमा शिक्षिकाको रुपमा कार्यरत रहँदै हाल प्राचार्यका रुपमा कार्यरत हुनुहुन्छ ।

सोही दिन बसेको बन्दसत्रबाट राजेन महर्जन अध्यक्षतामा नयाँ कार्य समिति चयन गरिएको थियो । जसमा उपाध्यक्ष अमिता डंगोल, सचिव पवित्रा महर्जन, सदस्यहरुमा शिवराम महर्जन, राधिका रेग्मी, सकुन्तला बस्नेत चयन भएका थिए ।

चिनारुं

मोहनी, स्वन्ती व जात्रा नखः
तरसकं न्हयाइपुसे चों

- रमेश मान महर्जन

मोहनी नखः न्हाइपुसे चों
स्वन्ती नखः यैपुसे चों
कन्हेकस जात्रा बले
नापलाय् माथें चों

देय छक जक वैगु नखः
कुछि भव्य स्याकु त्याकु
कन्हे खुनु चालं क्वकया
पालं याय माथें चों

द्योः पतिं देके वना
मोहनी सिन्ह फोया
पुजावो द्योने कोखा तथा
सकसित सिन्ह तिके माथें चों

नला स्वॉ न छुकेमानी
माँ बौ पित्त भागियाय मानि
थकाली पिनेगु आशीवाद कया
कन्हे तधम्क मनु जुई माथें चों

समयबजी नयमानी
सिइका भु नं यायमानी
बहनी जुलक भव्य नया
सकलें मुना गफ यायमानी

स्वन्ती नखः हने मानी
लक्ष्मी पूजा याय मानी
म्हपूजा धुंका कन्हे
किजा पूजा नं याय मानी

नेवा तयगु न्हुगु वर्ण
नेपाल सम्बत् हनेमानी
नेवाः नेवाः छुवा जुया
अधिकारया लागि ल्वायमानी

स्वन्ती नखः स्वन्हु यंकं
सौ बछिला मन्दः चोयमानी
चुं ताय् आत्रय मुख्या माय् तथा
ठीक जु मजु स्वय मानी

रंगी चंगी स्वाँ सिन्ह तथा
भनो भनो लाक त्वारवा मत च्याका
चाकुमरी लाखामरी द्योचामरी ब्वया
नस्वायु धुं धुपाय च्या का

खें ओ ऐला थों सगँ विया
सिन्ह तिका भागि याना
थ थगु क्षमता सोया
वस द्योने दक्षिणा तथा विई

फया फक्व न्ह्याइ पुक
सकलें मुना धलं दना
नुग दुने जागु खल्हाना
इति इति न्हिला ख्यायाना

चा वं मना न्हि वं मचा
मैनवत्ती इता मत च्याका
सेंगुली खोसिं माँ मबुइक
यमराज यात पिइका

धलं दँगु बछि मवनि
चा वँगु हे मचायक
खा हाले न्हयोहे व यमराज
धाथें (त्याजुया) विस्वुं वने मायेक

स्वन्ती नखः अतिकं यईपु
मोहनी नखः तरसकं न्ह्याइपु
जात्रा वैगुला दहे दनिं
नेवाः संस्कृति सुना धोयफु

साहित्य स्तम्भ

तिहार

- रामचन्द्र महर्जन
शिक्षक, जनसेवा मावि

क्या रमाइलो चाड तिहार
काग तिहारदेखि भाई टिकासम्म मनाइने तिहार
केटाकेटीदेखि बुढापाका रमाउने
सुख, दुःख बिसिने, घर-घरमा
दियो बाली फूलहरुले
सजाएर मनाइने चाड तिहार

मखमली र सयपत्री फूलहरु हाँसिरहने
मखमलीले सयपत्रीलाई गिज्याउँदै
माकुरीको ताना बुनाइमै अल्फेर
आकाश खुलेर हिमाल हाँसेको
उत्साहको आँगनमा बसी सुखको
सास फेरि मनाइने चाड तिहार

विश्वशान्तिको विगुल फुव्दै आएछ
तिहार त झ्याली पिटेर आएछ
नेपाली ओठ-ओठमा मुस्कान बोकी आएछ
दिदीबहिनी दाजुभाईको आत्मीय स्नेह बोकी तिहार

विदेशमा रहनुभएका दाजुभाईको बाटो
चियाउँदा-चियाउँदै अथकित नयनहरु
मीठो आशा र उमंगमा डुबी
माया-प्रेम, सद्भाव बढाउने चाड तिहार

गाँउघरका आँगनमा देउसी भेलो
खल्दै उल्लास र उमंगका साथ
आफ्नो दुःख, पीडा र चिन्तालाई
वास्ता नगरी मनाइने चाड तिहार

जातीय, लैङ्गिक, वैचारिक र
वर्गीय समानता जस्ता विषयमा
संवेदनशील भई आफ्नो
संस्कृति बचाउन मनाऔं
चाड तिहार !!!

कविता

भाई टीका

- अनिसा राणा
उज्ज्वल शिशु निकेतन एकेडेमी, कक्षा: ४

रङ्गीचङ्गी फूलै फूल
सफा हुन्छ मौसम पनि ।
कुरी बस्छन् केटाकेटी
कहिले आउँछ तिहार भनी ।।

पहिलो दिन काग तिहार
खुसी हुन्छ काग पनि ।
दोस्रो दिन कुकुर तिहार
छुट्टाउँछन् भाग पनि ।।

तेस्रो दिन भिल्लीमिली
खुसी हुन्छन् धनकी देवी ।
उफ्रिन्छन् केटाकेटी चौथो दिन
गोवरको पहाड देखी ।।

सप्तरङ्गी टिका लगाई,
लाउँछन् माला थरीथरी ।
सबैजना खेल्छन् देउसी भेलो
रमाउँदै घरीघरी ।।

रङ्गीचङ्गी फूलै फूल
सफा हुन्छ मौसम पनि ।
कुरी बस्छन् केटाकेटी
कहिले आउँछ तिहार भनी ।।

भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त निजी आवास पुनःनिर्माण
अनुदानका लागि लाभग्राही छनौट मापदण्ड

२०७२ बैशाख १२ गतेको भूकम्प तथा त्यसपछिका परकम्पहरूबाट क्षतिग्रस्त निजी आवास भवनहरूको पुनर्निर्माणका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने लाभग्राहहरूको पहिचान देहायबमोजिम हुनेछ ।

१) केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागद्वारा संचालित “भूकम्प प्रभावित आवास पुनर्निर्माण लगत संकलन कार्यक्रम” अन्तर्गत संकलन गरिएको तथ्याङ्कमा क्षतिको तह (ग्रेड) तीन, चार र पाँचमा सूचीकृत भएका घरधनीहरू ।

२) बुँदा नम्बर १ मा समावेश भएका घरधनीहरू मध्ये निम्न अवस्थामा निम्नानुसार अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।

२.१. २०७२ साल बैशाख १२ गते अगावै सम्बन्धित मालपोत कार्यालयमा अंशवण्डा कागज पारित गरेका घर परिवारलाई छुट्टै घर परिवारमा गणना गरी अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ । तर अंशवण्डा कागज अड्डाबाट पारित नगरेको भएतापनि २०७२ बैशाख १२ गते अगावै मानोछुट्टि छुट्टै घर बनाई बसेको रहेछ र केन्द्रीय तथ्याङ्क

विभागद्वारा भूकम्प प्रभावित लगत संकलन कार्यक्रम अन्तर्गत संकलन गरिएको तथ्याङ्कमा परेको र छुट्टै भिन्न भई अलग अलग घर बनाई बसोबास गरेको अवस्थामा स्थानीय गाविस/नपाका प्रमुख वा निजले तोकेको कर्मचारीको रोहबरमा हुने सरजमिनको आधारमा पुष्टि भएमा त्यस्तो भूकम्प प्रभावित घरधनीलाई समेत छुट्टै घर परिवारमा गणना गरी अनुदान उपलब्ध गराउने ।

२.२. एकाघर परिवारको सदस्यको नामा घर जग्गा भएको, तर घर जग्गाको स्वामित्व भएको परवारको सदस्य विदेशमा भएको अवस्थामा घर बनाउनका लागि एकाघर परिवारको नाता प्रमाणित भएका हकवाला व्यक्तिलाई तोकिएबमोजिमको अनुदान रकम उपलब्ध गराउने ।

२.३. कुनै ठाउँमा जग्गा नापी नै नभएको, तर बस्ती बसेको अवस्थामा त्यस्ता बस्तीका घरहरूलाई अनुदान रकम उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा त्यस्तो बसोबास भएको जग्गा व्यक्तिगत भए नापी गरी गराई सम्बन्धित व्यक्तिको नाममा जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा प्राप्त गरेपछि तोकिए बमोजिमको अनुदान रकम

उपलब्ध गराउने ।

२.४. भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त आवास भएकै स्थानमा वा सीमाना जोडिएका छिमेकी गाविस वा भूकम्प प्रभावित सोही जिल्लाको अन्य सहज हुने उपयुक्त गराउन आवास निर्माण गर्ने भएमा उल्लिखित अनुदान रकम उपलब्ध गराउन सकिने ।

२.५. जग्गाधनीको मृत्यु भई हकवालाहरूमा नामसारी हुन बाँकी भएको अवस्थामै मृतकको हकवालाले मृत्यु दर्ता प्रमाणपत्र सहित निवेदन दिएमा सबै हकवालाहरूको संयुक्त वा निजहरूको मञ्जुरीमा हकवालामध्ये एक जनाको नाममा अनुदान दिन सकिने ।

२.६. केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागद्वारा संकलित भूकम्प प्रभावित लगत संकलन कार्यक्रम अन्तर्गत संकलन गरिएको तथ्याङ्कमा समावेश भएका तर अनुदान सम्भौता हुन अगावै घरधनी स्वयंले घर निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिसकेको घरधनी लाभग्राहीको हकमा निर्मित वा निर्माणाधीन उक्त घर तोकिएको प्राविधिहरूले चेकजाँच गर्दा भूकम्प प्रतिरोधी भएमा तोकिएबमोजिम छुट्टै अभिलेख राखी अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने ।

मञ्जुश्री पार्क.....

निकट दिनमै प्रतिमा प्रतिस्थापनाको तयारी भैरहेको छ । १५ फिट अग्लो सो प्रतिमाको निर्माण ललितपुरका मूर्तिकार रविन्द्र ज्यापूले बनाउँदै छ ।

त्रि.वि.

त्रिविका उपकुलपति तीर्थबहादुर खनियाँको प्रमुख आतिथ्यमा पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी उद्घाटन

गरिएको सो कार्यक्रममा वहाँले त्रिवि लायन्स रक्त संचार र अनुसन्धान केन्द्रले स्वास्थ्य क्षेत्रमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने विश्वास लिनुभयो ।

कार्यक्रममा केन्द्रका महासचिव अजयप्रसाद खनालले वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो भने कोषाध्यक्ष बालकृष्ण बुर्लाकोटीले आर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो ।

केन्द्र अध्यक्ष रुद्रहरी ज्ञवाली उपाध्यायको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत लायन्सका प्रतिनिधिहरूले पनि शुभकामना मन्तव्य राख्नु भएको थियो ।

स्मरणीय छ, २०७३ बैशाख ६ गते स्थापना भएको यस संस्थामा हाल १११० जना संस्थापक एवं आजीवन सदस्यता रहेका छन् ।

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.को १६औं वार्षिक साधारण सभा बारे सूचना

यस सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिको मिति २०७३/०७/०१ गते बसेको बैठकको निर्णयानुसार यस संस्थाको १६ औं वार्षिक साधारण सभा निम्न मिति, समय र स्थानमा निम्न विषयहरू उपर छलफल तथा निर्णय गर्न बस्ने भएकोले शेयर सदस्य महानुभावहरूलाई उपस्थितिका लागि हार्दिक अनुरोध गरिन्छ ।

छलफलका विषयहरू:-

- १) सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूको प्रतिवेदन ।
- २) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको आ.व. २०७२/०७३ को वासलात, नाफा नोक्सान हिसाब र नगद प्रवाह विवरण उपर छलफल गरी पारित गर्ने ।
- ३) आ.व. २०७३/०७४ को हिसाब लेखापरीक्षण गर्न लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्ने र निजको पारिश्रमिक तोक्ने ।
- ४) लेखा समितिले पेश गरेको प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित गर्ने ।
- ५) १६ औं वार्षिक साधारण सभाको निर्णय पुस्तिकामा हस्ताक्षर गर्न शेयर सदस्यहरू र सञ्चालक समितिको तर्फबाट एक/एक जना प्रतिनिधि नियुक्त गर्ने ।
- ६) विविध ।

सभा बस्ने:-

मिति: २०७३ कार्तिक २० गते शनिबार ।

समय: बिहान ११:३० बजे ।

स्थान: पाँगा पार्टी भेन्चु, की.न.पा-५, पाँगा ।

सचिव

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.

नयाँबजार, कीर्तिपुर, फोन नं. ८३३०६०५, ८३३५५५१

अर्किडमा कीर्तिपुरका सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया

काठमाडौँ । आपतकालीन खाद्य सुरक्षा तथा संकटासन्न जीविकोपार्जन कार्यक्रमबारे स्थानीय सरोकारवालाहरूबीच एक कार्यक्रम

बारे स्थानीय सरोकारवालाहरूबीच एक अन्तरक्रिया कार्यक्रम राजधानीको त्रिपुरेश्वरस्थित होटल अर्किडमा बुधबार सम्पन्न भयो ।

गृह संजाल नेपाल (Home Net Nepal), अक्सफाम र कीर्तिपुर नगरपालिकाको संयुक्त आयोजनामा भएको कार्यक्रमको स्वागत र औचित्यबारे होमनेटका ओम थपलियाले प्रस्ट पार्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा राजनैतिक दलको तर्फबाट नेमकिपा कीर्तिपुर नगर अध्यक्ष हरिकुमार महर्जनले यस्तो कार्यक्रम सरकारले गर्नुपर्ने बताउँदै NGO, INGO को हिसाव पारदर्शी हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

माओवादी केन्द्रका शम्भुराम महर्जनले अहिले समयमा सिप अति आवश्यक छ भन्नुभयो । सामाजिक जिविकोपार्जन गर्न आफैँ सक्षम हुन सक्नु पर्दछ भन्नुभयो ।

नेकपा एमालेका रमेश महर्जनले जो जनताबीच नजिक पुग्छ त्यो सँगै चाँडै सम्पर्क हुने भएकोले स्थानीय सरकार यसबारे सचेत हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

नेपाली काँग्रेसका राजकुमार नकर्मिले गरिव जनतामाथि थप गरिव प्रकृतिले

सृजना गरेको बताउँदै काठमाडौँका नेवारहरू विस्थापित हुने सम्भावना बढेको बताउनुभयो ।

पाँगा विकास सरोकार केन्द्रका अध्यक्ष प्रशान्त महर्जनले मल्लकालीन बनेका घरहरू पनि इन्जिनियरिङ्ग प्रविधिको बनेको जस्तो थियो तर भूकम्पले पुरानो पाँगा वस्तीमात्र ६ सयवटा घर पूर्ण भत्केको स्मरण गराउनुभयो । पाँगा क्षेत्रमा नयाँ नापी अनुसार १ हजार परिवारले लालपुर्जा लिन बाँकी रहेको अवस्था बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कीर्तिपुर शाखाका सभापति राजेन्द्र बानिया, वातावरण संरक्षण समाजका सरवकुमार महर्जन, नेपाल हस्तकला संघका सानु शाक्य, सहकारी विकास संघका सुदर्शन राम, नेपाल टेलिकमका शिव अधिकारी, वडा सचिवहरू रमेश प्रसाद नेपाल, विजय लोचन सुवेदी, नेपाल उद्योग वाणिज्य संघका गुप्ता अजित, ऋण सहकारी संघका तुलसी दाहाललगायतले बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रमको सभापतित्व ग्रहण गर्दै कीर्तिपुर नपाका कार्यकारी अधिकृत सुमन कुमार कार्कीले हाम्रो सोच सकारात्मक ढंगले हुनुपर्ने, कुराभन्दा कामलाई अघि बढाउनुपर्ने, सरकारी कर्मचारी नियमको विपरित जान नमिल्ने कुरा अवगत गराउनुभएको थियो ।

कीर्तिपुरमा वडास्तरीय

महिला/पुरुष बास्केटबल प्रतियोगिता चालू

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर बास्केटबल एकेडेमी र कीर्तिपुर नगरपालिकाको संयुक्त आयोजनामा छैठौँ वडास्तरीय महिला/पुरुष बास्केटबल प्रतियोगिता सोमबारबाट सुरु भएको छ ।

कीर्तिपुर नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत सुमन कुमार कार्कीले अन्तर्राष्ट्रिय रेफ्रि राजकुमार महर्जनलाई बास्केटबल हस्तान्तरण गरी उद्घाटन गर्नुभएको थियो । त्यसक्रममा वहाँले खेलकुदको विकासमा नगरपालिका सधैं साथ रहने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो । स्वास्थ्यको लागि खेलकुद अनिवार्य रहेको बताउँदै खेलाडीहरूलाई अनुशासनमा रही खेल आग्रह गर्नुभयो ।

कीर्तिपुर बास्केटबल एकेडेमीका अध्यक्ष विजय प्रकाश

महर्जनको अध्यक्षतामा भएको उद्घाटन कार्यक्रममा सोफेसका अध्यक्ष प्रा.डा. रामकृष्ण महर्जन लगायतले बोल्नुभएको थियो ।

उद्घाटन खेलमा पुरुष तर्फ वडा नं. १७ ले ३ 'सी' लाई ५२-३१ ले, वडा नं. १२ ले २ लाई १९-१६ ले र महिलातर्फ वडा नं. १ ले ७ 'सी' लाई ६-५ ले पराजित गरेको थियो ।

हिजो बिहीबार भएको खेलमा पुरुषतर्फ वडा नं. १ ले २ लाई ५४-२९, वडा ३ 'बी' ले ३ 'सी' लाई ४४-२३ र महिलातर्फ वडा नं. १ 'ए' ले १७ लाई ८-१, वडा १ 'बी' ले ३ 'बी' लाई ३-२ ले पराजित गरेको थियो ।

पुरुषतर्फ ११ वटा टीम र महिलातर्फ ८ टीम सहभागी रहेको सो प्रतियोगिताको समापन कार्तिक १५ गते हुनेछ ।

तिहारको मसला र फाइदा

तिहारमा दिदीबहिनीले दाजुभाइलाई विभिन्न किसिमका उपहारका साथमा मिठाई, फलफूल, काजु, पेस्ता, बदाम, अन्जिर, ओखरजस्ता मसला दिन्छन् । तिहारमा दाजुभाइलाई प्रेमपूर्वक प्रदान गरिने मसलाहरू स्वास्थ्यका दृष्टिले निकै फाइदाजनक हुन्छन् ।

ओखर

ओखरमा पर्याप्त मात्रामा ओमेगा ३ फ्याटी एसिड पाइन्छ । यसले कोलस्ट्रॉललाई सन्तुलित गर्छ । नियमित रूपमा यसको सेवन गरे मुटु रोगबाट छुटकारा पाउन सकिन्छ । यसमा एन्टी अक्सिडेन्टको गुण हुन्छ । यसले शरीरका विभिन्न पीडामा पनि राहत प्रदान गर्छ । ओखरले क्यान्सरबाट समेत जोगाउँछ । ओखरमा भिटामिन ई पाइने भएकाले यसले छालालाई सुरक्षा प्रदान गर्छ भने बढ्दो उमेरमा हुने चाउरीपनबाट पनि राहत दिन्छ । ओखरको प्रयोगले अनावश्यक वजन कम गर्न सकिन्छ । यो गर्भवती महिलाका लागि पनि निकै लाभदायक हुन्छ । यसमा प्रशस्त मात्रामा भिटामिन बी कम्प्लेक्स पाइन्छ । ओखरमा विभिन्न मिनरल, म्याग्नेसियम, जिंक, क्याल्सियम, आइरन, कपर, भिटामिनजस्ता पौष्टिक तत्व पाइन्छन् जसले गर्दा मानिसको दिमाग तेज हुन्छ । फ्याटको मात्रा कम हुने भएकाले ओखर वृद्धवृद्धाहरूका लागि निकै लाभदायक हुन्छ । मधुमेहका बिरामीका लागि पनि यो उत्तिकै लाभदायक छ ।

पेस्ता

पेस्तामा भिटामिन ई पाइन्छ । यसले छालालाई युभी ड्यामेजबाट सुरक्षा प्रदान गर्नुका साथै छालाको क्यान्सर तथा उमेरअघि नै देखिने चाउरीपनमा राहत दिन्छ । यसमा पर्याप्त मात्रामा भिटामिन बी ६ पाइन्छ । यो हेमोग्लोबिन निर्माणका लागि आवश्यक हुन्छ । पेस्तामा प्रशस्त मात्रामा एन्टिअक्सिड पाइन्छ । यसमा मानव स्वास्थ्यका लागि आवश्यक फाइबर पनि हुन्छ । पेस्ताको नियमित सेवनले मस्तिष्क तेज हुनुका साथै रोगप्रतिरोधात्मक क्षमताको विकास हुन्छ । यसको सेवनले हर्ट एट्याकको जोखिम घटाउँछ ।

काजु

काजुमा प्रशस्त मात्रामा

मिनरल, आइरन, प्रोटीन, म्याग्नेसियम, फस्फोरसजस्ता तत्व पाइन्छन् । यो हरेक उमेरका मानिसका लागि लाभदायक हुन्छ । मधुमेह भएका मानिसका लागि पनि यो निकै लाभदायक छ । यसमा भएको रसायनले ब्याक्टेरिया नष्ट गरी दाँत दुख्ने, कीरा लाग्नेजस्ता समस्याबाट छुटकारा दिलाउँछ । काजुले केश तथा छालाका लागि आवश्यक पौष्टिकतत्व पनि प्रदान गर्छ ।

काजी बदाम

काजी बदाममा सन्तुलित मात्रामा फोलेट पाइन्छ । यो गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाका लागि पनि निकै लाभदायक हुन्छ । काजी बदामले गलस्टोनबाट जोगाउँछ । यसबाट भिटामिन बी ३ प्राप्त हुने भएकाले स्मरण शक्ति बढ्छ । तौल बढी भएकाहरूले यो बदामको नियमित सेवन गरे तौल कम हुनुका साथै मुटु रोग तथा क्यान्सरबाट जोगिन सकिन्छ ।

ल्वाङ्ग

यसको बढी प्रयोग दाँतसम्बन्धी समस्यामा हुन्छ । ल्वाङ्गको तेलले प्राकृतिक रूपमा पीडा कम गर्छ । दाँत दुखेका बेला ल्वाङ्गको तेल राख्दा पीडाबाट छुटकारा प्राप्त गर्न सकिन्छ । यसमा भएको एन्टिसेप्टिकले दाँतसम्बन्धी विभिन्न रोगबाट मुक्ति दिलाउँछ । यसको प्रयोग मुख सफा गर्न तथा मञ्जनका लागि पनि भएको पाइन्छ । यसले मुखको दुर्गन्ध हटाई माउथ फ्रेसनरको काम गर्छ । ल्वाङ्गमा

भएको एन्टी फंगल तथा एन्टी ब्याक्टेरियल क्षमताले विभिन्न किसिमका इन्फेक्सनमा राहत दिन्छ । पेटको पीडाबाट छुटकारा पाउन चिनीका साथ ल्वाङ्ग सेवन गर्नुपर्छ । यसले एसिडिटीबाट पनि छुटकारा दिलाउँछ । ल्वाङ्ग चिसो मौसम तथा रुघाखोकीमा पनि लाभदायक सिद्ध हुन्छ ।

सुकमेल

अपच भएका बेला सुकमेल, अदुवा तथा मरिच पिसेर खाए फाइदा हुन्छ । सुकमेल खाए सास गन्हाउने समस्या कम हुन्छ । यसले मुखमा भएका कीटाणु नाश गरी सासलाई ताजा बनाउँछ । सुकमेलको धूलो चियामा हालेर पिउँदा डिप्रेसनबाट जोगिन सकिन्छ । यसले अपच तथा टाउको दुख्ने समस्याबाट राहत दिन्छ । मुखको इन्फेक्सन वा टन्सिल भएका बेला सुकमेलको धूलो मनतातो पानीमा हालेर कुल्ला गर्नुपर्छ ।

नरिवल

कमजोरीमा नरिवल सेवन गरे तत्काल शक्ति प्राप्त हुन्छ । अन्य फ्याटको तुलनामा यसमा कम क्यालोरी हुन्छ । यसमा आमाको दूधमा पाइने लाउरिक एसिड हुन्छ । लामो समयदेखि नरिवल खाँदै आएका मानिसले केही समय खाना नखाँदा पनि यसले शक्ति प्रदान गर्छ । नरिवलले थकान पनि कम गर्छ । नरिवलले मुटु रोग, थाइराइड तथा मधुमेह हुने सम्भावना कम गर्छ । नरिवलमा भएको फ्याटले उच्च रक्तचाप कम गर्न सघाउ पुऱ्याउँछ ।

अन्जिर

अन्जिरमा प्रशस्त मात्रामा पोट्यासियम पाइन्छ । यसको सेवनले रगतलाई सन्तुलित राख्छ । यसले कब्जियतमा पनि राहत प्रदान गर्छ । दिनहुँ यसको सेवन गरे यस्ता समस्याबाट जोगिन सकिन्छ । यो फाइबरयुक्त हुन्छ । त्यसैले यसले तौल सन्तुलन राख्न सघाउ पुऱ्याउँछ । यसमा उच्च फाइबर भएकाले पाचन क्रियालाई सुस्त बनाई भोक कम गराउँछ । यसले गर्दा बढ्दो वजन कम गर्न सकिन्छ । अन्जिर विश्वमै ठूलो समस्याका रूपमा देखिएको स्तन क्यान्सरबाट जोगिने राम्रो फल हो । यसबाट क्याल्सियम, पोट्यासियम पनि प्राप्त हुन्छ । त्यसैले यो हड्डीको विकासमा उपयोगी हुन्छ । अन्जिरको सेवनबाट मुटु रोगबाट पनि जोगिन सकिन्छ ।

कटुस

यसमा प्रशस्त मात्रामा पौष्टिक तत्व हुन्छ । १ सय ग्राम कटुसमा ६ सय २८ क्यालोरी हुन्छ । यसमा भएको मोनोस्याचुरेटेड फ्याटी एसिडले कोलस्ट्रॉलको मात्रा सन्तुलन राख्न सहयोग पुऱ्याउँछ । कटुसमा फोलेट पाइने भएकाले रक्तअल्पता हुन पाउँदैन । यसमा पर्याप्त भिटामिन ई पाइन्छ फलस्वरूप शरीरलाई ऊर्जा प्राप्त हुन्छ । कटुसमा एस्टिजेन्टको गुण हुने भएकाले छालालाई सुख्खा हुन दिँदैन । यसको तेल खानामा प्रयोग गर्न सकिन्छ । यसमा पोट्यासियम, म्याग्नेसियम, कपर, आइरनजस्ता विभिन्न मिनरल पाइन्छन् जुन शरीरका लागि फलदायक हुन्छन् ।

किसमिस

किसमिसमा ग्लुकोज हुन्छ । किसमिसको नियमित प्रयोगले पाचन क्रिया बलियो हुन्छ । यसमा प्रोटीन, भिटामिन तथा शरीरलाई आवश्यक पर्ने अरु पौष्टिक तत्व पनि समावेश हुन्छ । किसमिस अन्धोपन तथा आँखासम्बन्धी रोगका लागि पनि लाभदायक छ । यसले एसिडिटीमा राहत प्रदान गर्छ । यसमा पर्याप्त मात्रामा क्याल्सियम हुन्छ फलस्वरूप हड्डीको विकासमा सघाउ पुऱ्याउँछ । यो एन्टिब्याक्टेरियल हुने भएकाले विविध प्रकारका संक्रमणमा फाइदाजनक साबित हुन्छ । यसले दाँत कीराले खाने समस्याबाट पनि छुटकारा दिलाउँछ ।

नेपाल सम्बत् १९३७ जयाँ वर्ष तथा शुभ दिपावली २०७३ को उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण ग्राहक एवं शुभचिन्तकहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना

प्रो. केशव अमात्य

अमात्य ग्ल्यास उद्योग

कीर्तिपुर, काठमाडौँ

फोन: ८३३१५३८

नेपाल सम्बत् १९३७ जयाँ वर्ष तथा शुभ दिपावली २०७३ को उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण ग्राहक एवं शुभचिन्तकहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना

प्रो. श्रीराम महर्जन

बि एण्ड बि सप्लायर्स सेवा

दल्पा, कीर्तिपुर

फोन: ८३३१५५७

नेपाल सम्बत् १९३७ जयाँ वर्ष तथा शुभ दिपावली २०७३ को उपलक्ष्यमा खेलप्रेमी एवं शुभचिन्तकहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना

एसएस क्रिन्गर फुटसल

ट्याङ्गलाफाँट, कीर्तिपुर

